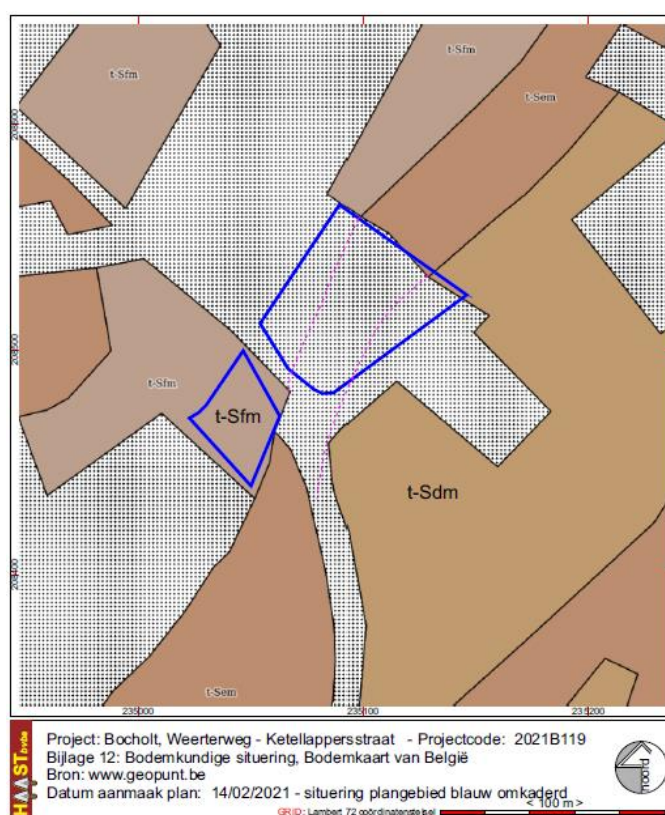

Archeologienota

Bocholt, Weerterweg - Ketellappersstraat

Deel II: Programma van maatregelen

Projectcode: 202B119

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2021), Bocholt, Weerterweg - Ketellappersstraat, archeologienota, HAAST-rapport 2021-06, Bree, D/2021/12654/06

Rik van de Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1 - B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018 - e-mail: rik.vandekonijnenburg@telenet.be

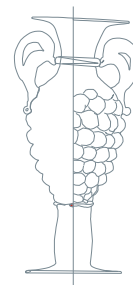
Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2021/12654/06

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

COVERFOTO: het projectgebied geprojecteerd op de bodemkaart van België

INHOUD

Programma van maatregelen uitgesteld vooronderzoek

1. Administratieve gegevens
2. Gemotiveerd advies

Programma van maatregelen uitgesteld vooronderzoek

1. Administratieve gegevens

Projectcode	2021B119
Actoren	Rik van de Konijnenburg OE/ERK/Archeoloog/2015/00041
Provincie	Limburg
Gemeente	Bocholt
Deelgemeente	Bocholt
Site	Weerterweg - Ketellappersstraat
Kadastrale gegevens	Bocholt, afd 1, sectie A percelen 1071s en 1071t (opp = 4527,55 m ²) en perceel 997r partim (opp = 1241 m ²)
Oppervlakte onderzoeksgebied	5768,55 m ² / 4798,90 m²
Kadastraal percelenplan	Fig. 2
Topografische kaart	Fig. 3
Relevante termen thesauri OE	bureauonderzoek

2. Gemotiveerd advies

De bestaande bronnen, historische kaarten, geomorfologische en landschappelijke situering en archeologische bronnen, bevatten weinig of geen aanwijzingen betreffende het archeologisch potentieel van het projectgebied zelf: de archeologische verwachting mag eerder laag ingeschat worden. Wel is er de nabijheid van een natuurlijke waterbron; de Lechterrietbeek die de noordelijke grens vormt van heel het projectgebied. Die beek zorgt ook voor een lage tot quasi onbestaande verwachting naar archeologische sporen:

- Het terrein is sterk opgehoogd zoals blijkt uit het digitaal hoogtemodel, terreinmodel 1m, het multidirectionale hillshademodel 0,25 m en de niveaumetingen van de beëdigde landmeter.
- De Lechterrietbeek is deels ingebuisd hetgeen wat betreft de oevers van de beek mogelijke sporen van bijvoorbeeld oeverwallen / oeverbescherming verdwenen zijn
- De beek is deels rechtgetrokken in de 19de eeuw bij de aanleg van de Zuid-Willemsvaart; via een buizensysteem is de beek onder het kanaal gelegd waarbij de natuurlijke loop van de beek licht verschoven is. De oorspronkelijke loop van de beek was een veel meer meanderend beekje zoals blijkt uit een vergelijking van de intekening van de Lechterrietbeek op de Ferrariskaart (1771 – 1775, vóór de aanleg van de Zuid-Willemsvaart) en de intekening op de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart (beide rond 1845 – 1854 opgemaakt, ná de aanleg van de Zuid-Willemsvaart)
- Het terrein is gekarteerd als een zeer natte tot natte zone: drainageklasse e en f op de bodemkaart
- De drainageklassen e en vooral f geven een permanent hoge grondwaterstand aan: het grondwater bij drainageklasse f, die heel het zuidwestelijk deel en een groot deel van het noordoostelijke terreindeel omvat, ligt gedurende een lange periode boven het maaiveld tijdens de winter en de lente. In de zomer daalt het tot 40-80 cm onder het maaiveld. Het zijn permanent natte gronden, die meestal ook een slechte oppervlakkige ontwatering hebben wegens hun lage ligging in de valleien. Het projectgebied was plaatselijk bekend als een “wetering”, een watering waar bomen permanent in het water stonden.

- Omwille van de bebouwing en verhardingen op het terrein konden geen controle boringen uitgevoerd worden. Gelet op de bodemkundige situatie, een sterk opgehoogd terrein dat oorspronkelijk zeer nat was, zouden controleboringen trouwens weinig informatie opleveren met betrekking tot de archeologische verwachting binnen het projectgebied.

De archeologische vindplaatsen / sites 221348, 220854 en 980958 bevinden zich ten opzichte van het projectgebied in een gradiëntzone, de overgang van natte naar droge zones met drainageklasse d (matig nat) en vooral drainageklassen c (matig droog) en b (droog). Dit blijkt duidelijk uit een projectie van de vindplaatsen op de bodemkaart van België

Het landschap maakte oorspronkelijk deel uit van een uitgebreid heidelandschap doorkruist door enkele kleine beken, die stroomden door vrij brede, natte beemd- en vengebieden. Her en der zullen kleine bosjes gestaan hebben en het reliëf moet een licht heuvelend landschap geweest in de Vlake van Bocholt. Gelet op het voorkomen van plaggenbodems is het aannemelijk dat de landbouw pas in de volle of late middeleeuwen op gang kwam, samen met de opkomst van boerderijen in de omgeving van het projectgebied zoals weergegeven op de Ferrariskaart.

Het terrein was tot midden 20ste eeuw een deels bebost, deels beemd gebied dat deel uitmaakte van de vallei van de Lechterrietbeek. Het terrein was zeer nat met een permanent hoge grondwaterstand, zelfs permanente waterstand boven het maaiveld zoals blijkt uit de gegevens af te leiden van de bodemkaart. Het terrein werd tot meer dan 1 meter opgehoogd aanvankelijk voor de bouw van een woning, later voor de bouw van een industriële hal en parking voor vrachtwagens.

Mocht er waardevol archeologisch bodemarchief aanwezig zijn dan zullen op termijn de bouw van nieuwe woningen vernietigend zijn voor het eventueel aanwezig archeologisch bodemarchief, temeer omdat de bouwzones voor de woningen gesitueerd zijn in het drogere, maar lager gelegen gedeelte van het terrein (drainageklasse d).

Komt / kwam de projectzone in aanmerking voor een beperkte archeologienota?

Code van Goede Praktijd v. 4.0, p. 50: Indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de inschatting van de archeologische waarde van het onderzochte gebied aantoont dat:

- 1° met hoge waarschijnlijkheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2° de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3° verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met hoge waarschijnlijkheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

dan mag het bureauonderzoek beperkt blijven tot de analyse van de geplande werken en dat beperkte aantal doorslaggevende aspecten.

Wat betreft punt 1: de bodemkundige situering van het terrein, een zeer natte zone, drainageklasse f, met permanent hoge grondwaterstand, in de winter en lente zelfs permanent boven het maaiveld,

maakt het gebied niet aantrekkelijk voor het bouwen van een kamp of nederzetting. De mens, jagers-verzamelaars – eerste landbouwers, zochten drogere gronden op in de nabijheid van natuurlijke waterbronnen zoals trouwens duidelijk blijkt uit vondsten iets ten noorden van het projectgebied. Bovendien zullen de werken aan de Lechterrietbeek, rechttrekken van het tracé en inbuizing van de beek ter hoogte van het projectgebied, ongetwijfeld schade hebben toegebracht aan mogelijke archeologische sporen aan de oever zoals beschoeiing of visplaatsen. Bovendien is het terrein vrij recent sterk opgehoogd, volledig bebouwd en verhard.

Wat betreft punt 2: het is door de zeer natte gronden en de recente bodemingrepen hoogst waarschijnlijk dat de sloop van de bestaande panden en de bouw van nieuwe woningen geen verstoring zullen veroorzaken aan eventuele aanwezig archeologisch erfgoed omdat omwille van die zeer natte gronden en eerdere bodemingrepen het quasi uit te sluiten is dat er archeologische erfgoedwaarden aanwezig zijn binnen het projectgebied.

Wat betreft punt 3: uit het geheel kan besloten worden dat met hoge waarschijnlijkheid verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken niet zal leiden tot substantiële en nuttige kenniswinst.

Verstoorde zone

Op basis van voorgaande kan heel het projectgebied beschouwd worden als een matig tot ernstig verstoorde zone

ADVIES

De bodemkundige situering van het terrein, een zeer natte zone, drainageklasse f, met permanent hoge grondwaterstand, in de winter en lente zelfs permanent boven het maaiveld, maakt het gebied niet aantrekkelijk voor het bouwen van een kamp of nederzetting. De mens, jagers-verzamelaars – eerste landbouwers, zochten drogere gronden op in de nabijheid van natuurlijke waterbronnen zoals trouwens duidelijk blijkt uit vondsten iets ten noorden van het projectgebied. Bovendien zullen de werken aan de Lechterrietbeek, rechttrekken van het tracé en inbuizing van de beek ter hoogte van het projectgebied, ongetwijfeld schade hebben toegebracht aan mogelijke archeologische sporen aan de oever zoals beschoeiing of visplaatsen. Bovendien is het terrein vrij recent sterk opgehoogd, volledig bebouwd en verhard.

Het is door de zeer natte gronden en de recente bodemingrepen hoogst waarschijnlijk dat de sloop van de bestaande panden en de bouw van nieuwe woningen geen verstoring zullen veroorzaken aan eventuele aanwezig archeologisch erfgoed omdat omwille van die zeer natte gronden en eerdere bodemingrepen het quasi uit te sluiten is dat er archeologische erfgoedwaarden aanwezig zijn binnen het projectgebied.

Uit het geheel kan besloten worden dat met hoge waarschijnlijkheid verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken niet zal leiden tot substantiële en nuttige kenniswinst. **Het advies luidt dan ook het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.**